

«Իմ երազանքը Կարսից ավտոմեթենայով
Երեւան, այստեղից էլ Բաբու ուղեարշակելն է»

Բուսնուս հայտարարել է Դավութօղլուն՝ համարելով «ազերիների հետ Հայաստանի հետ հարաբերությունների նորմալացումը» դրա անհրաժեշտակայմանը

Հ. ՉԱՐԵՅԱՆ

Այստես կոչված «Փութբոլային դիվանագիտությունը» դաշտի արդի եր Յայստան-Շուրժիա միջամբ-ասկան հարաբերությունների կարգավորման, ինչպես նաև հայ-քուր-ֆալան սահմանի բացման համար: Շնորհիվ ի քա սուրագրվեցին նաև երկու երկրների միջև դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման եւ երկխողճ հարաբերությունների զարգացման գործ արձանագրությունները: Թվուա եր, թե թուրքական կողմն, հետանու յինեւ-լով հայկական կողմի հետ բանակցություններում սահմանած դարտավորություններին, առանց նախադարձանների կվավերացնի արձանագրությունները:

Սակայն նա, հակառակ միջազգային ուժերի շահագրգություններին, հյութութեական արձանագրությունների վավերացումը դայնանվորեց Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման եւ դարարացյան հակամարտության խնդիրներով, իսկ հայկական սահմանի

բացման համար դահլիճեց, որ Հայաստանը Ադրբեջանին վերադարձնի այսպիս կոչված օկուլացված տարածքներն ու հայ-թուրքականին զուգահեռ, կարգավորի նաև հայ-ադրբեջանական հարաբերությունները։ Այսիսկ, ելման կետ վերադարձավ Հայաստան-Թուրքիա

հարաբերությունների նորմալաց-
ման գործընթացը:

Գործընթացի վերևսումը Ենթադրում է դատի նոր աշխիք ստեղծումը: Դա կստեղծվի, թէ ոչ, կամ ստեղծվելու հետում ում նախաձեռնության՝ կողմերի, թէ միջազգին ուժերի, ոժվար է կրանքաբայց որ Թուրքիան չի հրաժարվում Յայասամի հետ հարաբերությունների կարաՎարումը դայնանակրել նախաղայնաներով, ակնհայտ է: Ընդ որում՝ սա այս դեմքում, Երբ Թուրքիայի հայասանյան խալաբականության դիրքերի հետ սպառվում են նաև բուրգական ժխտողականության դիրքեր, իսկ Յայասամի դեկավարությունն ընդգծում է ասխաղայնաների անհամատեղելիությունը Երկվորդ հարաբերություններում, վերահստակեով հայկական կողմի դիրքորոշումը ինչղեա Յայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչմամբ, այսուես էլ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության հարցերում:

Stu Łq 3

Անդրանիկի ծխափողը՝ «Չորավար Անդրանիկ» թանգարանին

Օրեւ Հայ մշակութային հիմնարկության մօրեն Արա Ղազարյանը Ամերիկայի Սիացյալ Նահանգների Լինոլին բաղադր ԱՄՆ-ի բաղադրիչների հիմն է Կերոնիկ Աղայանների խնդրանքով Երևանի Կոմիտասի անվան այգու տարածում գտնվող ֆիդայական շարժման «Զորավար Անդրանիկ» թանգարանին է նվիրաբերել Անդրանիկ Օզանյանի ծխափողը, որը Աղայան բույրերի մոտ է հայտնվել նրանց մորական դադի՞ դոկտոր Տր-Ստեփանյանի միջոցով: Վերջինս եղել է Զորավարի հոգաւար թժիւը, եւ Զորավարը որպես Երախտիքի նօւն իր ծխամորքը նվիրաբերել է դոկտոր Տր-Ստեփանյանին:

Կառավարությունը հաստատեց 2011-ի բյուջեն

2011-ի դեւական բյուջեի նախագիծը երեկ արժանացավ կառավարության հավանությանը: Արձանագրելով, որ օգոստոսից դանդաղել է սնէտսական անկման տեմպը, նիստում նշվել է, որ կառավարության ձեռնարկած միջոցներն ուղղվելու են սնէտսության զարգացման կայուն տեմպերի աղափով մանր, ինչը բոլոր կա հնարավոր սեղմ ժամկետում վերադառնալ նախաճգնաժամանակին սնէտսական բարձ աճին: Օրենքի նախագծով առաջարկվում է 2011-ի դեւական բյուջեի եկամուները սահմանել 850 նկր դրամ, ծախսեր՝ 998,6 նկր դրամ, ուժի մեջ մտնելը՝ 148,6 նկր դրամ:

Ուսաստանի Պետութայի ընդունած «Հայրենակիցների մասին» օրենքը հետխռհրդային երկների բնույթի բաղադրանին է ամփոփվել և առաջնային գործությունների մասին պահանջման համար:

Այդ օրենքով ռուսները ցանկանում են Զինատանի սահմանին ստիծել հայկական ղասնես։ «Զինա-խարառվակում ռուսները մասնից են Տիգերակայան կառուցել»։ Այդ նղատակով ռուսական իշխանությունները 100 կմ մեջ բնակեցման համար հող են հասկացնում։ Յուրաքանչյուրին տվյալու են 10-15 հազար դդար գրմար, տուն, կացության իրավում։ Ազատամարտիկ Ժերայր Մեֆիյանի փոխանցնամբ՝ հովհանքությամբ առաջին առաջարկությունը կատարվել։ «Մասչելի եւ հրապուրիշ ծրագր է։ Բացի տնով ու գումարով աղափառվելուց, բաղադասական

**Եթե շիխնեին հիվանդություններն ու
կրծողները, խաղողի բերքն ավելի
շատ կլիիներ**

Անցյալ տարվա համեմատությամբ այս տարի խաղողի բերքը 20 տոկոսով ավելի կլինել, եթե չկինդին հիվանդությունները ու կրծողները: Կյամիսի կարծիք է հայսենել՝ «Ազգարազուղացիական միավորման» նախագահ Դավիթ Բերերյանը լրացրուելի հետեւկա հանդիման ժամանակ: Խաղողի ուներդային բերքի մասին հայտարարությունները Յ. Բերերյանն ընդունելով առաջարկել է համարել: *Cus Panorama. am-ի* Տավուշում խաղողի գնումները կատարվում են դաշտած ձեռևկ, Արարատյան հարթավայրում էլ օդուղացիները դեռեւ չեն դժգոհում: Երեւանի կոնյակի գործարանի մասնաճյուղը մթերումների մեկնարկոց ի վեր 1000 տոննա խաղող է գնել 120 դրամով: Երեւանի «Չամուխ» գինիների գործարանը՝ ընդունել է ուրուց 700 տոննա խաղող:

ԱՐՏԱՎԱՐԴՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ել են տալիս, անգամ դատրաս են
ՏԵՂԱԿԻՒԾԱՆ ծախսը հոգալ: Սա-
կայն Ռուսաստան արտաքիրած-
ները այնույն դատանիդ կարգավի-
ճակով են աղբելու: Նշան իրա-
վունք չեն ունենա հայենինից վերա-
դառնալու, մինչեւ չվերադարձնեն
այն գումարը, որ դեռույթունը ծախ-
սել է իրենց Վրա», ասաց Օս' հավե-
լելով, որ սա ոետք է նաև հոգի իշ-
խանություններին:

ՍԵՓԻԼԱՆԻ ՅԵՐԿԱՅԱԳՈՄԱԲՌ՝ հուլիսից սկսած, երբ հիշյալ օրենքն ուժի մեջ է մտել, Քայասանից մոտ 500 նար է բնորդված ծրագրով:

500 մարդ է ըսկդրվել ծրագրում:
Ուսասաւանի ղետպահությունը
վետարնակեցման ծրագրի առնչու-
թյամբ Սոսկվայի տանը հանդի-
դրումներ է կազմակերպելու:

Իհարկե, ՍԵՓԻԱՅԻ ասովիսն
ու ամօսն այս հոդվածը քացա-
սական հօանակություն կունենա,
հասարակության հետարքայիրու-

Թյունը կշարժեն Եւ կնդաստեն արտագաղթի խորացմանը: Սակայն հոդվածը հրադարակելու հիմնական նորատակը հշխանություններին ահազանգելու է, որ 90-ականների մեծ չափերի հասնող արտագաղթը կարող է կլոնվել: Բնականաբար, դրանից խուսափելու միակ եւ ամենակարևոր ուղին ճարդկանց կենսամակարդակի քարձացումն է, միաժամանակ դարգ է, որ մի քանի ամսում կառավարությունը լուրջ ցուցանիշների չի կարող հասնել: Սակայն արտասահմանյան ճնամանաշիդ բազմաթիվ ծրագրեր անհանգստության լուրջ ժեղիք եւ ճնածելու առիթ դեմք է տան հշխանություններին՝ արդյուն նրանի արդյունավետ են աշխատում, եւ արդյուն նրանց աշխատանք նորատակը կենսամակարդակի քարձացմանը:

5. 5.

Հարություն Խաչատրյանի հեղինակային կինոն գլուխացեցին նաև ԱՄԵ-ում

Սեմեսմբերի 3-6-ը ԱԱՆ Կոլուրադը նախագիծ թելուրայի բաղադրում անցկացված հեղինակային ֆիլմերի 37-րդ միջազգային փառատոնում կայացել է ուժինու Դարպախտ Խաչատրյան Խաչատրյանի ֆիլմերի հետահայաց ցուցադրությունն անձեռիկան նայրցամարտի ոչ կոմերցիոն կինոն առանձնանշող մասնակի հեղինակավոր փառատոնն է, որին այս տար իրենց ֆիլմերով մասնակցել են համաշխարհային կինոյի անդամական պատուի անդամները՝ Հայաստանի կազմությունում գործող առաջատար կինո և տեսահայտ կողմանից առաջատար կինո պատուի անդամները և այլ առաջատար կինո պատուի անդամները:

գործիքներ, ինչպահիք են Վերներ Շերգող, Գորքի Ուժինն, Լի Զան-Դոն, Բերտան Տավերնինն, Օլիվիե Ասուարը Աթեանոր Ենարհուն եւ ասք:

Ասայած, Ալեխանդրո Խոյարիսներ եւ այլ:

ԱՄՆ-ում Դարություն Խաչատրյանը արժանացել է Նիխոնին անվան հեղինակավոր մրցանակին, որ ընդհանուր է այս կիոռքեժիսորեթին, որոնց ֆիլմերը «բացում են Օոր սահմաններ, ծննափոխում հիօն՝ Ենթակայացներով այն դեմքի աղջագան նայող հայացուվ»: 2008 թվականից ամեն տարի կինոյի հեղինակավոր այս մրցանակը հանձնվում է Ամերիկայի կինոմատորաֆիսների այսանի կողմից:

Առք Նիկողօսի մեկնաբանությունը՝ Հարություն Խոչշատյանի Ֆիլմերի մասին

Հարություն Խաչատրյանի ֆիլմերում խսովք զուր չի վաճառվում: «Սահման» և «Պոետի Վերադարձ» ֆիլմերում մարդիկ բառերն օգտագործում են երգելու համար: Լուսմ ենի բահանաների աղոթքասացությունը դասակարգության կարգը կատարելիս, սակայն ակնդեմ հետեւում ենի կերպարների գործողություններին, ոչ թէ՝ խսուին: Դայլական լայնառձակ բնադրակերպությունը տեսնում ենի հովհանների հսկողությամբ հոս կազմակերպությունների կենդանիներ, սակայն լուս միայն վերջինների հաջոցներն ու փոնչոցներ՝ ոչ վիճապեսնություններ, ոչ էլ բացառություններ: Եվ անի որ մարդիկ իիմնականում լուր են, աղա ոչխաներին, այծերին ու մարդկանց սկսում ենի ընկալել որդես կենդանիների կյանքի միահյուս սիեզերական դրամայի մասնակիցներ: Դարությունը կարծես ասում է, թէ ստեղի միակ հնարավոր կերպը լեզուն է: Առանց զնոհաւալող խսովք մասշտամիկ վահանի, հայ բանվորներ, զյուկացներ, արվեստագետներ և սկիւրական մարդիկ թվում են ամոռ ու անմասաբա՞ մարդիկ, ովքեր ամեն դահ հարաբերվում են երկրին ու երկնին, որոնք այստան կարեւոր են նրա տեսլականի համար:

Հարությունիկ կինոն ավանդական է ու հիմնարա, միեւնույն ժամանակ՝ արդիական ու մերօյա: Այն գոյուշական կյանքը, որ տեսնում ենք նրա կինոնկարներում, այլևս գոյություն չունի Արեմուտիքում: Խոզ ճայները կարծես օպիխ են հենց հողից, բայց հետև փոխարկվում են Դեյվ Բրուքելի: Սա սխալ է թվում, սակայն մեզ անակնկալի բերելով՝ սիդրում է ընդունել դաշտինք: Հարությունիկ ֆիլմերի մասին հժկար է խոսել, բանի որ դրան դիմարդում են մեկնաբանություններ: Նրա ֆիլմերը կյանիք փորձառություններ են, որ ոյիշ ապրել, ձանալարհորդություններ են, որ ոյիշ ձեռնարկել: Ովաք է առանձնացնել հատվածը նրա ֆիլմերը ներկայացնելու համար, բանզի դրան շարունակվող երգեր են, տեսնելու եւ ումկնդրելու, կողին ու գերեցիկ ծեսեր, որ հնարավոր է ընկալել մեր բոյոր զայարանների լարման միջոցով:

Թուրքական «Ծիրանը» կոչվել է «Քյուրեղաբակե»

«Ուկե ծիրան» կինոփառատոնը մամովում տարած հայսարքությանը հաստեղել էր այն լուրերը, թե Թուրքիայի Սպաթիա բաղադրության հիմնադրված նոր կինոփառատոնի դեկավաները որոշել են իրենց հաճախելիք մրցանակն անվանել «Ուկե ծիրան» եւ խոսացած հետեւողականութեան լինել այս հացում»:

թրլյ չսալու համար իր անվան նման օգտագործումը:
Կինոփառատոնի մամլո ծառայությունը երեկ հա-
ղորդագրություն տարածեց այն մասին, որ «Ուկե Ծի-
րան»-ի հետևողական բայլերի եւ Թուրքիայի Մայա-
թիայի միջազգային փառատոնի նյութենույթը հետ
նամակացրական բանակցությունների արդյունքու-
րություն է կայացվել փիխել Թուրքական նորաստեղծ
փառատոնի մրցանակի անունը՝ այն անվանելով
«Շոյեռնախանե ծիրան»:

«Բյուլետինը պարզ է»:

Հայկական մշակույթի օրերը Եղիստում

Հայ-Եգիպտական միջևառավարական դայնանագիր հաճախ աժդողով գործում է շուրջ 10 տարի եւ արդեն գումարել է 4 միս: 5-րդ նախատեսված է անցկացնել ղեկտնբերին Եթևանում, որի ընթացքում կսրագրվեն մի շարֆ նոր համաձայնագրեր, այդ թվում նաև ճշակութային համագործակցության վերաբերյալ: Տարիներ շարունակ գործնական ծրագիր է իրականացվել եւ այդ ծրագրի նորացված տարբերակը մոտ ժամանակներս կվերասուրագրվի Եթևանում, որի շրջանակներում Եթևանում կկայանա Եգիպտական ճշակութային օրեր՝ փետրվար ամսին: Հայ-Եգիպտական միջևառավարական հաճախաժողովի հաճանախազահներն են ՀՀ-ից փոխվարչապետ Արմեն Գետրյանը, ԵԱՀ-ից՝ միջազգային սնտեսական համագործակցության նախարար Տիգայակ Վրուկ Նազարյան:

Եվ ահա սեղտեմբերի 16-21-ը Եգիպտոսի Արարական Հանրապետությունում մէկնարկեց «Հայկական ճշակույթի օրեր» ծրագիրը: ՀՅ ճշակույթի փոխնախարար Արթուր Պողոսյանի գլխավորած լատվիակությանը, որի կազմում էին ՀՅ ԱԳՆ Մերձավոր Եւ Միջին Արևելիքի վարչության խորհրդական Կարեն Գրիգորյանը, թ. Ալբումյանի անվ. Երգի դարի վաստ. անսամբլի գեղեկ. Ժիրայր Ալբումյանը, ՀՅ ժողարվեսի թանգարանի տնօրեն բանաստեղ Շովիկ Շովեյանը եւ ուրիշներ, Կահիրեի օդանավակայանում դիմավորեցին այդ Երկրու Հայաստանի դեսպան Արմեն Մելիքոնյանը, խորհրդական Դաշտ Փոլառյանը եւ այլի: Երեկոյան դեսպան Մելիքոնյանի ուղեկցությանը Կահիրեի «Ալ-Գումհուրիա» թատրոնի սրահներից մէկում դաշտնադիմս բացվեց լուսանկարիչ Զավեն Սարգսյանի 40 լրտանկարների ցուցահանդեսը: Ցուցահանդի կարմիր ժամապենը կտրելու դաշտիվը տրվեց:

խավորությանք այցելեց Ալեսանդրիայի Հայոց առաջնորդարան, որտեղ նրանց դիմավորեցին թեմական ժողովի ատենապետ Սկրիշչ Խանջյանը, բաղամական ժողովի ատենապետ Լետոն Փափազյանը, հաճայնի այլ Անրիկայացուիշներ, որոնք ներկայացրին հաճայնի առօրյան: Քյուրեր այցելեցին Նուլարյան-Պողոսյան նախակրթարան ու Վարժարան, ծանոթացան ու գրուցեցին հաճայնի Անրիկայացուիշների հետ: Երեկոյան մինչ գալա-համերգի սկսվելու օրերայի թատրոնի շենքի առջև տեղադրված Նուլարյանի արձանի մոտ դեսպան Արմեն Սելինյանի զիշավորությանը հայկական դասվիրակությունը ծաղկելուակ դրեց մեծ բարերարի հուշարձանին: Դաջորդ գալա-համերգը Կահիրեթի, Ալեսանդրիայի օդերային թատրոնների շենքում կայացավ Դամանհուրի օդերայի սրահում: Բոլոր ելույթները ընդունվում էին ծափերով ու բրակի բացականչություններով: Խոկ ավարտից հետո հանդիսացն սպասում էր անսամբլի անդամներին օդերայի բակում հատուկ ժամանելուակ գործադրությունը:

փիսնախարար Արթուր Պողոսյանին, որից հետո Զ. Սարգսյանը ճանապարհ է առաջակա բացառություններ սկզբ ներկայացված աշխատանքների մասին, որոնք դաշտերում էին 5-րդ դարից մինչ մեր օրեակա դարերը հայկական հոււարձաններն ու ճարտարապետական կոթողները։ Ներկաները տպավորված էին ցուցահանդեսից, եւ ինչու նույն է գործուստը բնակվող գեղանկարչ-լուսանկարչ Կահիկա Վարժապետյանը։ «Սա դարձային ցուցահանդես եւ լուսանկարներ չեն, այլ մի կտոր մայր հայրենի ու ամեն աշխատանք կարծես մի կտակ լինի»։ Տպավորված էր ցուցահանդեսից նաև «Արեւ» թերթի հմբագիր Ասմեն Արինյանը, որը գրույցի ժամանակ ասաց. «Այս արթը մեծ նշանակություն ունի, բանի որ հնարավորություն է ընձեռում ծանոթանալ միջնադարից մինչեւ մեր օրերը հայկական ճարտարապետությանը, նշակույթին եւ ազգային արժեքներին, որնցից յուրաքանչյուրը մի հրաշագետ դաշտություն ունի։ Նման ձեռնարկները ավելի են խորացնում հայ-եղիսական կալերը»։

ՀԵՏԱՔՐԴԱԿԱՆ համդիմում կայացավ նաև Կահիրեւի հայոց առաջնորդարանում, որտեղ Եղիշտսովի հայկական համայնքի թեմական ժողովի առնամբէ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԵԽՈՒՋՅԱՆը ողջունեց հյուրերին, ներկայացրեց համայնքի կյանքը: Պատվիրակությունը մասնակից եղավ առաջնորդարանի բակում կառուցված Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչ եկեղեցուն մատուցվող դատարագին (դատարագիչ՝ Տեղ Գրիգոր աբեղա Վարդապետյան) եւ այցելեցին Լուսավորչ Փառափ օթեգամամին:

Հայաստանի Հանրապետության անկախության տարեդարձի օրը՝ հայկական դասվիրակությունը դեսպան Արմեն Մելիքյանի գլ

Կարծում են, որ մեզ համար շատ կարելու միջացառում է հայկական մշակույթի օրերի անցկացումը, որը հնարավորություն սկիզբ է գիտաժիներին լավ ճանաչելու հայերին, Դայաստանը, հայկական մշակույթը եւ դա կստեղի այն մքնողութը, որով առաջ կը ներանա հայ-եգիպտական համագործակցությունը բոլոր ուղղություններով, բանի որ մշակույթն այն շաղախն է, որ եթե կա երկու ժողովուրդների, երկու դեմուքունների միջև, թույլ է տախս գնալ առաջ: Իսկ Դայաստանը ու Եգիպտոսն ունեն հնագույն կապեր, դարերի խորից եկող ընդհանրություններ, որը այս մշակութային իրադարձությունները թարմացնում են ու թույլ են տախս նորանոր հաջողություններ սրջանաբեր: Մեր հանապոքի ազգական միջուկ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ Կոմիտե-Երեսան

